

42976

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sn. Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünün 96'ncı maddeleri gereğince saygılarımla talep ederim. 06.04.2026

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

Mardin ili Mazıdağı ilçesinde yer alan ve Cengiz Holding'e bağlı Eti Bakır A.Ş bünyesinde faaliyet gösteren "Fosfat Tesisleri" büyük bir kimyasal üretim üssüne dönüştürülme projesi ile gündeme gelmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na sunulan ÇED başvuru dosyasına göre, mevcut tesis içerisine 450 milyon TL değerinde üç yeni ünite daha eklenecektir. Proje, yer aldığı bölgenin "Özel Endüstri Bölgesi" statüsü sayesinde geniş imtiyazlara sahip iken özellikle bölgenin kısıtlı yeraltı su kaynaklarını ve ekolojik dengesini tehdit ettiği uzmanlar tarafından kamuoyu gündemine getirilmiştir. "Özel Endüstri Bölgesi" ilan edilen ve bu sayede vergi muafiyetinden ruhsatlandırma kolaylıklarına kadar pek çok imtiyazdan yararlanan bölgede, Kobalt Tuzları, Çinko Sülfat ve Oksijen üretim tesisleri kurulacaktır. "Özel Endüstri Bölgesi" statüsünde yer alan tesislerde binlerce ton tehlikeli asit kullanılacak olup bölgede özellikle son yıllarda yaşanan kuraklık sonrası yeraltı ve yerüstü su kaynaklarına olumsuz etkisi en yoğun şekilde hissedileceği muhakkaktır. Bölgede sadece yeni kurulacak "Kobalt Tuzları Üretim Tesisi"nde saatte 20 metreküp proses suyu ve 86 metreküp soğutma suyu kullanılacaktır. "Oksijen Üretim Tesisi"nin soğutulması için ise saatte tam 250 metreküp su harcanacaktır. Tesis için, saatte toplam 356 tona ulaşan devasa su ihtiyacının ilk etapta

42976

bölgedeki yeraltı su kuyularından karşılanacağı gündeme gelmiştir. Bu durum çok açık bir şekilde göstermektedir ki tesiste yeni kurulacak ünitelerin soğutulması ve işlenmesi amacıyla kısıtlı yeraltı suları büyük tehlike altındadır. Ayrıca binlerce ton tehlikeli asit kullanarak çevresel bir tehdit oluşturduğu da çok açık ortadadır. Söz konusu tesisin yer altı ve yer üstü su kaynaklarına herhangi bir zarar vermemesi ve “sıfır atık” söylemi ile uyumlu, çevre sağlığını gözetir adımları atmak hem bölge insanı hem de ekolojik ve ekonomik açıdan oldukça önemlidir.

Bu bağlamda;

1-Cengiz Holding’e ait Eti Bakır A.Ş, Mardin Mazıdağı tesisinin yeni kurulan birimleri için günlük olarak kullanılması düşünülen yeraltı ve yerüstü su kaynağı miktarı hesaplanmış mıdır? Hesaplanmış ise bu miktar günlük, aylık ve yıllık ne kadardır?

2-Tesis için kullanılacak su kaynakları için bölgenin kısıtlı su kaynakları, kuraklık ve nüfus artışı gibi hususlar dikkate alınmış mıdır?

3- Cengiz Holding’e ait Eti Bakır A.Ş, Mardin Mazıdağı tesisi için kullanacağı yeraltı ve yer üstü su kaynaklarının bölgede yapılan tarıma ve içme suyu kaynaklarına etkisine ilişkin Bakanlığınızca öncesinde bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise bununla ilgili bilgiler kamuoyuyla paylaşılmıştır? Bu konuda ilgili Bakanlıkların görüşü alınmış mıdır?

4- Cengiz Holding’e ait Eti Bakır A.Ş, Mardin Mazıdağı tesisinden kaynaklı su kaynaklarının kirlenmesi durumunda, bölgedeki vatandaşların sağlığı üzerindeki etkilerine karşı Bakanlık tarafından önlemler alınmıştır? Alınmış ise bu önlemler nelerdir?

5- Cengiz Holding’e ait Eti Bakır A.Ş ait tesise Kastamonu Küre ve Elâzığ madenlerinden çıkarılan pirit küllerinin (atıklarının) Mardin’e taşınacağı yönündeki iddialar gerçeği yansıtmakta mıdır?

6- Cengiz Holding’e ait Eti Bakır A.Ş, Mardin Mazıdağı tesisine yönelik ÇED raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlanmış ise, bu raporun sonuçları kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?

42976

7- Söz konusu tesislerin üretim sonrası ortaya çıkacak olan üretim artıklarının imhası, depolanması ve çevreden izolasyonu için hangi önlemler alınmıştır? Bu hususta ÇED raporu dışında bütüncül ve bağımsız bir çevresel etki incelemesi yapılması düşünülmekte midir?

